

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра гуманітарної освіти

**Освітня програма підвищення кваліфікації
учителів німецької мови**

**«Формування міжкультурної компетенції
у викладанні німецької мови:
комунікативні стратегії, цифровізація навчання»**

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(*протокол № 7 від 29.08.2025 р.*)

Завідувачка кафедри

Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(*протокол №5 від 10 вересня 2025 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: освітня програма підвищення кваліфікації учителів німецької мови «**Формування міжкультурної компетенції у викладанні німецької мови: комунікативні стратегії, цифровізація навчання**».

Розробники: викладач кафедри гуманітарної освіти *Д.В. Молодов*, викладач кафедри гуманітарної освіти *Н.В. Музичук*, викладачка кафедри гуманітарної освіти *В.Я. Проць*, методистка кафедри гуманітарної освіти *Н.В. Третяк*.

Мета: метою освітньої програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів німецької мови, опанування сучасними технологіями та інноваційними інструментами навчання німецької мови, оцінювання результатів навчання, ефективним розвитком комунікативної компетентності учнів відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок: професійний розвиток (знання фахових методик, технологій) та розвиток ключових компетентностей (мовленнєвих, комунікаційних, інформаційно-цифрових) учителів німецької мови.

Обсяг: 30 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна, дистанційна, очно-дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- мовно-комунікативна – здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною та іноземною мовою; здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні вміння й навички учнів;
- предметно-методична компетентність – володіння широким спектром методичних прийомів, уміння адекватно використовувати їх відповідно до віку учнів і мети навчання, уміння орієнтуватись у сучасній методичній літературі, здійснювати вибір відповідних посібників та інших засобів навчання;
- комунікативна компетентність – вміння та готовність учителя здійснювати спілкування (усне та письмове мовлення), його країнознавча підготовка, культура мовленнєвої поведінки (уміння

вислухати учня, уміле керування полілогом, дискусією, доречна реакція на помилки учнів), здатність досягати педагогічних результатів засобами ефективної комунікативної взаємодії;

- інформаційно-цифрова компетентність – володіння практичними способами реалізації мети і завдання предмета завдяки активному застосуванню ІКТ при викладанні німецької мови.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (м. Львів, вул. Івана Огієнка, буд. 18А), заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

- розуміє сутність міжкультурної комунікації та її роль у викладанні німецької мови (А1.1, А1.2);
- володіє стратегіями медіації як засобу інтеграції соціальних і мовних навичок (Б2.1, Б2.3);
- створює навчальні матеріали відповідно до рівня учнів, що спрямовані на розвиток поваги до різноманіття, толерантності й культурної ідентичності (А2.4, А3.3).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат (за умови відвідування не менше 50% аудиторних годин).

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (практичне, 1 година).

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година).

Модуль 1. Сучасні підходи до реалізації міжкультурної іншомовної освіти: кейси, практики, виклики.

(Час за робочою навчальною програмою – 4 години; лекція – 1 година, практичне – 3 години)

План лекційного заняття

1.1. Теоретичні основи міжкультурної іншомовної освіти: сутність, цілі, завдання. Міжкультурна комунікація як ключовий компонент сучасного викладання німецької мови.

1.2. Роль міжкультурної взаємодії у глобалізованому світі. Концепції міжкультурної комунікації. Сучасні методичні підходи.

План практичного заняття

1.3. Стереотипи та культурні упередження. Баланс між «мовною» та «культурною» складовою. Проблема автентичних ресурсів та доступу до культурно маркованих матеріалів.

1.4. Аналіз реальних кейсів інтеграції міжкультурної освіти у шкільний курс німецької мови. Практики використання автентичних матеріалів (подкасти, відео, соціальні мережі, літературні тексти).

1.5. Інтеркультурні проєкти. Робота з чутливими темами: толерантність, різноманітність, інклюзивність.

Модуль 2. Медіація у викладанні іноземних мов: інструмент інтеграції мовних і соціальних навичок.

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 2.1. Теоретичні основи медіації у викладанні іноземних мов (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

2.1.1. Принципи медіації як сучасного дидактичного інструменту, відповідно до дескрипторів CEFR Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (сприйняття, продукування, взаємодія та медіація) і Державного стандарту профільної середньої освіти.

2.1.2. Види медіації в мовній освіті (лінгвістична, культурна, соціальна, педагогічна). Переваги та труднощі розвитку вмінь мовної медіації для спілкування іноземною та рідною мовами.

Тема 2.2. Практичні стратегії застосування медіації для інтегрованого розвитку мовних і соціальних навичок. (практичне, 4 години).

План практичного заняття

2.2.1. Адаптація та створення ситуацій для удосконалення медіаційних навичок учнів.

Ефективні техніки роботи на уроці для розвитку мовної медіації учнів.

2.2.3. Ресурси для оцінювання сформованості вмінь мовної медіації.

Модуль 3. Формування учнівської іншомовної комунікативної компетентності на уроках іноземних мов.

(Час за робочою навчальною програмою – 6 годин; лекція, 2 години, практичне заняття, 4 години).

План лекційного заняття

3.1. Значення іншомовної комунікативної компетентності у сучасній освіті. Ключові документи та стандарти (НУШ, Державний стандарт).

Визначення базових понять: комунікативна, соціокультурна, стратегічна компетентності.

3.2. Теоретичні засади формування компетентності. Модель комунікативної компетентності. Компоненти: мовна, соціолінгвістична, дискурсивна, соціокультурна, стратегічна. Принципи комунікативного підходу у викладанні іноземних мов.

План практичного заняття

3.3. Сучасні методи і підходи. Використання діяльнісного підходу (ігрові методи, проєктна діяльність, інтерактивне і колаборативне навчання).

3.4. Моделювання уроків з акцентом на формування комунікативної компетентності. Використання автентичних матеріалів (подкасти, відео, онлайн-ресурси).

3.5. Завдання на розвиток умінь говоріння, слухання, читання та письма у комунікативних ситуаціях. Інтеграція міжкультурного компонента у навчальний процес.

Модуль 4. Інноваційні підходи до формування міжкультурної комунікації та критичного мислення: потенціал ШІ та цифрових ресурсів.

(Час за робочою навчальною програмою – 6 годин)

Тема 4.1. Інструменти та ресурси для вивчення німецької мови з використанням ШІ (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

4.1.1. Основи штучного інтелекту (ШІ). Визначення та історія ШІ. Сфери застосування ШІ в освіті.

4.1.2. Огляд популярних ШІ-платформ і сервісів (ChatGPT, LanguageTool (DE), Duden Mentor, Reverso Context (DE), DeepL, Perplexity AI).

4.1.3. Використання чат-ботів та віртуальних помічників. Принцип роботи чат-ботів. Трансформація ролі вчителя в епоху ШІ: наставництво, критичне мислення, етика.

Тема 4.2. Створення навчальних матеріалів із використанням ШІ.
(практичне, 4 години).

План практичного заняття

- 4.2.1. Генератори навчальних матеріалів (тексти, діалоги, тести, картки).
- 4.2.2. Аудіо- та відеоресурси на основі ШІ (text-to-speech, speech-to-text).
- 4.2.3. Інструменти для покращення письма й говоріння (Deutschtrainer (DW), Speechling (DE), Forvo, Tandem, HelloTalk).
- 4.2.4. Інтерактивні вправи та персоналізоване навчання з використанням ШІ.

Модуль 5. Дизайн уроків з урахуванням міжкультурного компоненту.

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 5.1. Стратегічне формулювання цілей уроку німецької мови для ефективного розвитку комунікативної компетентності учнів (лекція, 1 година).

План лекційного заняття

- 5.1.1. Підходи до планування сучасного уроку німецької мови (формальний, неформальний) в контексті освітніх втрат.
- 5.1.2. Критерії формування цілей в контексті розвитку комунікативної компетентності.

Тема 5.2. Розробка інтерактивних уроків німецької мови для підвищення мовленнєвої культури учнів (практичне, 3 години).

План практичного заняття

- 5.2.1. Ефективні інструменти планування уроку німецької мови.
- 5.2.2. Особливості планування: контекст, розрахунок часу, очікувані труднощі.
- 5.2.3. Типові структури уроків щодо розвитку мовленнєвої культури учнів.

Вихідне опитування (практичне, 2 години).

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Прак-тичні	Семі-нарські
<i>Інтеграційно-мотиваційне заняття</i>	2		2	
<i>Модуль 1. Сучасні підходи до реалізації міжкультурної іншомовної освіти: кейси, практики, виклики.</i>	4	1	3	
<i>Модуль 2. Медіація у викладанні іноземних мов: інструмент інтеграції мовних і соціальних навичок.</i>	6	2	4	
<i>Модуль 3. Формування учнівської іншомовної комунікативної комунікації на уроках іноземних мов.</i>	6	2	4	
<i>Модуль 4. Інноваційні підходи до формування міжкультурної комунікації та критичного мислення: потенціал ІІІ та цифрових ресурсів.</i>	6	2	4	
<i>Модуль 5. Дизайн уроків з урахуванням міжкультурного компоненту.</i>	4	1	3	
<i>Вихідне опитування</i>	2		2	
Всього годин:	30	8	22	